WOJCIECH LESZCZYŃSKI
Kierownik Stacji Doświadczalnej Rolniczej w Sobieszynie.

Zboża Hodowli
Stacji Doświadczalnej Rolniczej w Sobieszynie

w świetle doświadczeń Sobieszyńskich i innych Zakładów Doświadczalnych

oraz charakterystyczne ich cechy.

WARSZAWA
1929.

WOJCIECH LESZCZYŃSKI
Kierownik Stacji Doświadczalnej Rolniczej w Sobieszynie.

Zboża Hodowli
Stacji Doświadczalnej Rolniczej w Sobieszynie

w świetle doświadczeń Sobieszyńskich i innych Zakładów Doświadczalnych

oraz charakterystyczne ich cechy.

WARSZAWA
1929.

ODBITO W DRUKARNI
R. OLESIŃSKI, W. MERKEL i S-KA
WARSZAWA, ul. CHŁODNA Nr. 37
TELEFON Nr. 69-46.

Jednym z poważnych działów pracy Stacji Doświadczalnej Rolniczej w Sobieszynie (położonej w wojew. Lubelskiem, p. Ryki, st. kol. Ryki i Dęblin), powstałej w 1887 r. z Zapisu Kajetana hr. Kickiego, jest hodowla zbóż. Pracę nad uszlachetnianiem zbóż na Stacji Doświadczalnej Rolniczej w Sobieszynie, posiadającej typową bielicę podlaską, rozpoczął w 1890 r. prof. dr. Antoni Sempołowski, ówczesny długoletni kierownik Stacji, wielce zasłużony w Polsce na polu hodowli roślin, doświadczalnictwa i wogóle rolnictwa. Jak wskazują roczniki Stacji, selekcja od 1893 do 1903 r. była prowadzona drogą „świadomego doboru z najlepszych roślin, najlepszych kłosów i najdorodniejszych ziarn". Tym sposobem w ciągu lat 10-ciu uszlachetniane były: 1) żyto Sobieszyńskie, powstałe z żyta włościańskiego ziemi Siedleckiej; 2) owies Sobieszyński; pszenice 3) Trump, 4) Płocka, 5) Wysokolitewka i 6) jęczmień 4-rzędowy. Od roku 1903 metodę selekcji zmieniono i rozpoczęto prowadzić hodowlę drogą czystych linji i krzyżówek. Następni kierownicy Stacji: Stanisław Leśniowski, Jan Hewell, Józef Sypniewski i W. Leszczyński, rozszerzywszy wspomniany dział pracy, wytworzyli szereg cennych odmian o których kilka słów poniżej podajemy.

Wyhodowane zboża na Stacji Doświadczalnej w Sobieszynie jak: owies Sobieszyński, pszenice Wysokolitewka, Płocka, Sobieszyńska 44, jęczmień 4-rzędowy Sobieszyński, żyto Sobieszyńskie są rozpowszechnione w Polsce od dłuższego szeregu lat i cenione dzięki swej plenności, co stwierdzają załączone poniżej wyniki doświadczeń w Sobieszynie i innych Stacji, i różnym zaletom jak zimotrwałość, odporność na choroby i t. p.

W krótkości cechy charakterystyczne poszczególnych zbóż przedstawiają się następująco:

Wysokolitewka Sobieszyńska pochodzi z Wysokolitewki z Wysokiego Litewskiego; hodowla jej w Sobieszynie jest prowadzona od dwudziestu kilku lat. Z pnia macierzystego, t. j. z Wysokolitewki z Wysokiego Litewskiego, wybrano szereg czystych linji, różniących się morfologicznie i cechami fizjologicznemi, następnie poddano je próbom porównawczym. Na podstawie dłuższych obserwacji (kilkuletnich doświadczeń), okazało się, że numery hodowlane 5 i 60 należą do stosunkowo najplenniejszych pod względem zbioru ziarna, pozatem wyróżniają się odpornością na śnieć, rdzę i wyleganie, wytrzymują dobrze surowe zimy i t. d. Oba te numery posiadają biały, luźny kłos, jasnożółte, mączyste z domieszką szklistego, ziarno i są średniopóźne; waga 1000 ziarn w zależności od roku wynosi $\pm$ 43 do $\pm$ 50 gramów, % białka w nr. 5 zależnie od warunków klimatycznych w Sobieszynie waha się od 11 do 12.5%.

W doświadczeniach Sobieszyńskich i na innych Stacjach Wysokolitewka Sobieszyńska zajmuje zwykle jedno z lepszych miejsc pod względem plonu ziarna, wyróżniając się swoją odpornością na rdzę, śnieć, obok swej dużej zimotrwałości i dorodnego, pięknie wykształconego ziarna.

Zawdzięczając wyżej wspomnianym zaletom, zapotrzebowanie na Wysokolitewkę Sobieszyńską wzrasta z roku na rok, rozmnożeniem więc elit, wyhodowanych przez Stację Sobieszyńską, zajmują się nie tylko majątki Zapisu hr. Kickiego: Orłów i Sobieszyn, lecz i inne gospodarstwa. Wysokolitewka Sobieszyńska wymaga ziem pszennych. Plony jej w Sobieszynie, zależnie od więcej lub mniej sprzyjających warunków atmosferycznych wynoszą od ± 25 do ± 28 q z ha.

Sobieszyńska 44 jest to jeden z mieszańców, wyodrębnionych i ustalonych z krzyżówki Square - head × Wysokolitewka. Sobieszyńska 44 posiada średnio - zbity biały kłos, mączyste, z domieszką szklistego — ziarno (waga 1000 ziarn wynosi od ± 35 do ± 40 gramów), jest odporna na wyleganie, zimotrwała i w małym stopniu podlega chorobom: głowni, śnieci, i rdzy; pod względem pory dojrzewania należy do średnio - późnych; odpowiedniejsza jest na gleby lepsze. Sobieszyńska 44 w ostatnich kilku latach w doświadczeniach Sobieszyńskich należała do grupy plenniejszych pszenic, plon jej na bielicy w kulturze waha się od ± 24 do ± 28 q z ha, zależnie od roku; % białka waha się w niej od 10 do ± 11%. Mamy więc nadzieję, że ta odmiana na innych glebach w kulturze, dobrem nawożeniu i przy sprzyjających warunkach klimatycznych, będzie dawała też wysokie plony i znajdzie szersze zastosowanie w praktyce. Elity tej pszenicy Stacja Sobieszyńska oddaje plantatorom do rozmnożenia na odpowiednich warunkach.

Z nowo wyhodowanych krzyżówek bardzo obiecująco zapowiadają się dwie: średniowczesna Extra Square - head × Sobieszyńska 38 i średnio - późna Extra Square - head × Wanda A4I. Extra Square - head × Sobieszyńska 38 odznacza się plennością i zimotrwałością, w 1927 r., mało sprzyjającym pod względem klimatycznym, plon jej na bielicy Sobieszyńskiej wynosił 25 q z ha; pszenica ta jest bardzo odporna na wyleganie; rdzy, głowni i śnieci podlega w małym stopniu, posiada kłos średnio - luźny i ziarno czerwone, dorodne; zawartość w niej białka waha się koło 11%.

Extra Square - head × Wanda A4I odznacza się dorodnem, białem, mączystem z domieszką szklistego — ziarnem, średnio - zbitym kłosem i sztywną słomą, jest plenna i zimotrwała.

Żyto Sobieszyńskie hodowli Sobieszyńskiej posiada wiele cennych zalet: jest wytrzymałe na mrozy, w bardzo małym stopniu podlega rdzy, pod względem gleby nie jest wymagające; na drenowanej bielicy w kulturze przy dobrem nawożeniu daje, jak wykazują wieloletnie doświadczenia, zależnie od roku, od ± 25 do ± 29 q ziarna z ha, dojrzewa o ± 5 dn wcześniej niż Petkus. Przy hodowli żyta Sobieszyńskiego, obok dążenia

do wysokiej plenności, zwracamy też dużą uwagę na sztywność słomy, zbitość kłosa, dorodność ziarna i ustalenie jego zielonej barwy. % białka żyta Sobieszyńskiego waha się od ± 10 do ± 11 %.

Owies Sobieszyński pochodzi z Rychlika lubelskiego, uszlachetnienie którego zapoczątkował w 1893 roku prof. Antoni Sempołowski. W chwili rozpoczęcia pracy Rychlik lubelski dawał nizkie plony, ziarno drobne. Do roku 1903 uszlachetnienie jego prowadzono drogą masowej selekcji, następnie, w 1903 wyodrębniono szereg czystych linji, różniących się morfologicznie i własnościami fizjologicznemi (np. długością okresu wegetacyjnego, plennością, % łuski, barwą ziarna i t. p.) Porównywając te czyste linje między sobą przez kilka lat, stwierdziliśmy, że jedna z wcześniejszych rodzin — 4II wyróżniała się plonami. Posiadamy też i rodziny późniejsze. Przeciętny plon owsa Sobieszyńskiego z wieloletnich doświadczeń, w okresie 1905 — 1913 w Sobieszynie wynosił około 27 q ziarna z ha; zawdzięczając więc swojej plenności jest bardzo poszukiwany przez rolników. Pod względem gleby owies Sobieszyński nie jest bardzo wymagający i dobre rezultaty daje na ziemiach średnich. Waga 1000 ziarn jego waha się w zależności od roku od ± 35 do ± 45 gramów, % łuski od ± 27 do ± 30, % białka waha się koło 10, tłuszczu — koło 5,5 %. Rdzy i głowni owies Sobieszyński podlega w małym stopniu, pozatem jest odporny przeciw wyleganiu.

4-rzędowy jęczmień Sobieszyński r. III pochodzi z 4-rzędowego jęczmienia krajowego. Jest to odmiana dojrzewająca ± 10 dni wcześniej, niż 2-rzędowe, bardzo poszukiwana do gorzelni. Na drenowanej bielicy Sobieszyńskiej w kulturze, dobrze nawożonej, i zależnie od roku, jęczmień ten daje od ± 23 do ± 25 q z ha. Waga 1000 ziarn wynosi ± 35 gr.

2-rzędowy jęczmień Sobieszyński r. III został wyodrębniony z 2-rzędowego jęczmienia Nadwiślańskiego. W Sobieszynie na bielicy w kulturze, przy dobrem nawożeniu daje dobre plony, dojrzewa o ± 4 dni wcześniej, niż inne dwurzędowe; ziarno posiada dobrze wykształcone (1000 ziarn waży 40 — 45 gr.). Elity owsa Sobieszyńskiego i jęczmion, wyhodowane przez Stację, są oddawane na określonych warunkach subplantatorom w celu produkcji z nich oryginalnego ziarna.

Oprócz wymienionych zbóż, hodowlę których prowadzimy dla celów praktycznych, posiadamy w szkółkach z dawnych pszenic Sobieszyńską (krzyżówka Hanny i Puławki) i Płocką, które chociaż nie posiadają obecnie większego praktycznego znaczenia, jednakże, ze względu na dodatnie cechy, jakiemi się wyróżniają, jak zimotrwałość, odporność na rdzę, śnieć, nieduże wymagania co do gleby, mogą w przyszłości służyć jako materjał dla nowych krzyżówek. Z innych dawnych pszenic posiadamy w szkółkach King Read, Pudel, Trump.

W uzupełnieniu wyżej zamieszczonego krótkiego opisu zbóż hodowli Sobieszyńskiej załączamy wyniki doświadczeń na Stacji Doświadczalnej w Sobieszynie: 1) z pszenicą Wysokolitewką Sobieszyńską z okresu 26 - letniego (od 1898 do 1926 r.) w porównaniu z innemi odmianami (tablica 1), 2) wyniki z owsem Sobieszyńskim w okresie 25 - letnim (1895 - 1928 r.) — tabl. 2

Z rezultatów przytoczonych konstatujemy, że zarówno pszenica Wysokolitewka Sobieszyńska, jak i owies Sobieszyński zajmują w wyżej wspomnianym okresie pierwsze lub drugie miejsca pod względem plenności w porównaniu z innemi odmianami.

Poniżej załączony szereg tablic 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, z wynikami doświadczeń z owsem Sobieszyńskim w Poznańskiem, na Pomorzu i w Małopolsce Wschodniej stwierdza nam, że owies Sobieszyński w doświadczeniach wymienionych zajmuje pierwsze lub drugie miejsca pod względem plenności.

Tablice z wynikami zbiorowych doświadczeń z odmianami pszenic, wykonanych przez Wielkopolską Izbę Rolniczą w 1925 — 1926 roku i w Zakładzie Doświadczalnym Poświętne w 1926 roku wskazują, że Wysokolitewka Sobieszyńska wyróżnia się swoją plennością z pośród odmian zamieszczonych w tych doświadczeniach. (Tabl. 14, 15, 16, 17, 18, 19).

Jedna z młodszych pszenic hodowli Sobieszyńskiej, mianowicie Sobieszyńska 44 w okresie od 1921 do 1926 r. też zajmuje w doświadczeniach Sobieszyńskich jedno z lepszych miejsc pod względem plenności. Tabl. 1

Załączone wreszcie tablice 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, z wynikami doświadczeń z odmianami żyta na rozmaitych stacjach doświadczalnych pozwalają nam przekonać się, że żyto Sobieszyńskie należy do plennych odmian hodowli krajowych, co stwierdzają np. przeciętne plony żyta Sobieszyńskiego w Łagiewnikach wojew. Poznańskie z 6 - letniego okresu (1921 — 1927 r.), ogłoszone w №. 38 „Gazety Rolniczej“ 1927 r., gdzie żyto Sobieszyńskie staje na pierwszem miejscu pod tym względem, przewyższając przeciętnym plonem np. Wierzbieńskie i Zeelandzkie; pozatem żyto Sobieszyńskie odznacza się wysoką zimotrwałością, odpornością na choroby i małemi wymaganiami co do gleby. Na innych Stacjach Doświadczalnych jak Zemborzyce, Kisielnica, Błonie, Stary Brześć, Kutno i Sobieszyn żyto Sobieszyńskie w różnych latach zajmowało też jedno z lepszych miejsc pod względem plonu ziarna.

VI Hodowla ziemniaków.

Oprócz wyżej wspomnianej hodowli zbóż, prowadzonej na szerszą skalę na Stacji w Sobieszynie od przeszło 35 lat, od 4 lat t. j. w 1928 roku zapoczątkowaliśmy hodowlę ziemniaków.

Latem 1928 r. wykonano następujące krzyżówki:

1) 56 kwiatów Industrie prof. Gisevius Modrowa zapylono Deodarą Kameckego,

2) 12 kwiatów Woltmanów Lochowa zapylono Parnassią Kameckego,

3) 76 kwiatów Woltmanów Lochowa zapylono Deodarą Kameckego,

4) 118 kwiatów Amerykanów zapylono odmianą Klio Drewitza,

ogółem więc, z wyżej wymienionych odmian, zapylono 262 kwiatów, skąd otrzymano udanych krzyżówek 118. Tu musimy nadmienić, że ilość wykonanych przez nas krzyżówek jest stosunkowo nieduża, jednakże na późniejsze opracowanie większej ilości krzyżówek, wobec braku odpowiedniego personelu, nie mogliśmy sobie pozwolić.

W końcu marca 1929 r. każdą z otrzymanych krzyżówek wysadzono do osobnej doniczki i umieszczono w cieplarni. W początkach maja przesadzono je do inspektów (oczywiście każdą krzyżówkę oddzielnie), zaś w końcu maja wysadzono wspomniane krzyżówki w polu i znowu każdą oddzielnie.

Ogółem otrzymano z wyżej wspomnianych krzyżówek przeszło 3500 roślin, które dały początek nowym linjom ziemniaków. Z każdej rośliny, pochodzącej z jednej i tej samej krzyżówki, otrzymano jesienią 1929 r. jeden kierz ziemniaczany, który w dalszym ciągu jest rozmnażany drogą wegetatywną i daje początek nowej linji względnie odmianie ziemniaków.

Obecnie wspomniane krzyżówki podlegają dalszemu opracowaniu; wszystkich szczegółów metodyki prowadzenia hodowli ziemniaków tu dla braku miejsca nie podajemy, musimy jednakże nadmienić, że przedewszystkiem zwracamy uwagę na zdrowotność danej linji. Linje, które podlegają chorobom wirusowym, następnie źle się przechowują w kopcach, są odrazu usuwane od dalszego rozmnożenia. Do rozmnożenia i następnie porównania między sobą idą tylko te linje, które są prawie zupełnie wolne od chorób.

Mamy nadzieję, że, z wyżej wspomnianych krzyżówek, po kilku latach, uda się nam utworzyć kilka nowych późnych odmian o wysokim % skrobi, oraz wczesnych, tak jak Amerykany, lecz plenniejszych.

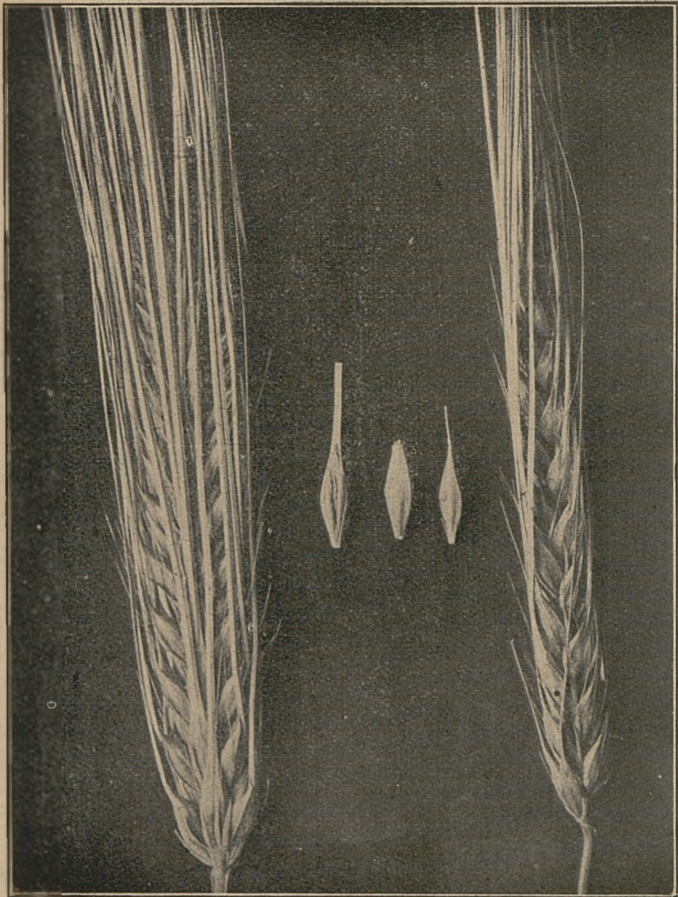
Oprócz wykonywanych krzyżówek, przed kilku laty zapoczątkowaliśmy selekcję krzakową ziemniaków Uptodate Findleya i tą drogą otrzymaliśmy ziemniaki Uptodate selekcyjne, przewyższające plonem kłębów ziemniaki Uptodate Findleya, jak wykazały doświadczenia nasze; oraz lepiej przechowujące się.

Wysokolitewka Sobieszyńska oryg.

Żyto Sobieszyńskie oryg.

Jęczmień 4-rzędowy Sobieszyński oryginalny

Sobieszyńska 44 oryginalna

Tablica

Pszenica Wysokolitewka Sobieszyńska w świetle 26-letnich

Doświadczalnej

Przeciętne plony za pięciolecie 1898 — 1902 r. z ha w q			Przeciętne plony za pięciolecie 1903 — 1907 r. z ha w q		
Odmiana	ziarna	słomy	Odmiana	ziarna	słomy
Wysokolitewka	**20.8**	**57.3**	Puławka	25.6	64.6
Płocka	20.2	55.8	**Wysokolitewka**	**25.4**	**58.4**
Puławka	20.0	56.1	Płocka	24.9	63.8
Trump	19.6	54.5	Modliborzycka	24.6	60.7
Modliborzycka	19.2	54.4	Sandomierka	22.4	59.7
Sandomierka	17.9	52.5	Trump	21.8	60.8
Niedźwicka	17.2	54.4			
New Jersey	13.0	53.3			

Przeciętne plony za trzy lata 1916 — 17 — 18 r. z ha w q			Przeciętne plony za trzy lata 1919-20-21 r. z ha w q		
Odmiana	ziarna	słomy	Odmiana	ziarna	słomy
Wysokolitewka Sobieszyńska	**20,6**	**42,5**	Graniatka	31,7	59,9
Płocka r. 14	18,9	33,9	**Wysokolitewka Sobieszyńska**	**29,9**	**65,1**
Graniatka	18,8	36,4	Płocka h. 2	28,6	59,7
Sobieszyńska	18,5	37,2	Hod. 41	27,6	59,6
Dańkowska	18,4	31,9	Wysokolitewka×Square head h. 8	27,1	56,3
Wanda	17,2	44,1	Sobieszyńska 44	26,3	61,1
Wysokolitewka x Square-head r. 24 A	17,1	38,7	Square-head × Wysokolitewka h. 43	25,0	57,9
Trump	15,7	37,9	Square-head × Wysokolitewka h. 70	24,4	55,4
Square-head x Wysokolitewka T. II.	15,3	31,4			
King-Read T. VIII	14,4	37,1			
Iduna Weibulla	11,8	35,7			
King-Read T. VI	11,8	33,3			
Pudel ze Svalöf	11,4	32,8			

1.
doświadczeń wykonanych od 1898 r. do 1926 r. na Stacji w Sobieszynie.

Przeciętne plony za pięciolecie 1906—1910 r. z ha w q			Przeciętne plony za cztery lata 1912-13-16-17 r. z ha w q		
Odmiana	ziarna	słomy	Odmiana	ziarna	słomy
Sobieszyńska	24,8	52,5	Sobieszyńska	23,9	48,5
Płocka sel. Sobiesz.	24,1	60,0	**Wysokolitewka Sobieszyńska**	**23,8**	**43,7**
Wysokolitewka Sobiesz.	**23,9**	**46,6**	Dańkowska	23,1	47,0
Modliborzycka	23,7	53,9	Płocka	23,0	46,3
Hanna x Puławka	23,5	51,6	Wanda	22,1	46,5
Tryumf Podola	23,0	57,9	Graniatka	20,6	43,5
Puławka Dańkowska	23,0	48,5	Iduna Weibulla	19,3	47,0
Sztywnosłoma	22,3	47,2	Pudel ze Svalöf	18,6	43,8
Płocka z Chruszczewa	22,3	41,7			
Square-head Schiriffa	21,8	31,6			
Square-head Kutnowska	21,6	44,8			
Trump	20,0	47,5			
Sandomierka	19,8	46,4			
King-Read	17,7	44,4			

Przeciętne plony za trzy lata 1921-22-23 r. z ha w q			Przeciętne plony za trzy lata 1924-25-26 r. z ha w q		
Odmiana	ziarna	słomy	Odmiana	ziarna	słomy
Graniatka	29,3	59,9	Graniatka	28,3	73,9
Sobieszyńska 44	**29,3**	**63,5**	Puławska Ostka	27,5	72,4
Wysokolitewka Sobieszyńska	**27,1**	**59,3**	**Wysokolitewka Sobieszyńska**	**27,0**	**74,9**
Wanda	26,0	47,7	**Sobieszyńska 44**	**26,9**	**65,0**
Hod. 41	25,7	59,3	Standard-Weizen Weibulla	26,0	63,1
Płocka h. 2	25,6	56,8	Puławska 179	24,7	67,5
S2 Sand.-Wielkop. Hod. Nasion	24,8	54,8	S_2 Sand.-Wielkop. Hod. Nasion	24,1	65,1
Wysokolitewka z Ołtarzewa	22,1	50,8	Biały Krzyż hod. Ryxa	23,9	77,5
			Idealna hod. Janasza	23,8	54,3
			Wysokolitewka z Ołtarzewa	23,5	74,2
			Sandomierka	22,8	60,2
			Iduna Weibulla	22,7	61,1

Tablica 2. Owies Sobieszyński w świetle 25-cio letnich doświadczeń, wykonanych na Stacji Doświadczalnej Rolniczej w Sobieszynie od 1895 do 1928 roku.

Przeciętne plony za okres 1895 — 1899 r.			Przeciętne plony za okres 1900 — 1904 r.			Przeciętne plony za okres 1905-6-7-8-9-11-12-13 r.		
Odmiana	z ha w q		Odmiana	z ha w q		Odmiana	z ha w q	
	ziarna	słomy		ziarna	słomy		ziarna	słomy
Leutewicki	18,0	28,5	**Sobieszyński**	**17,1**	**26,8**	**Sobieszyński**	**27,8**	**34,1**
Sobieszyński	**17,6**	**28,8**	Leutewicki	16,6	27,8	Żółty Lochowa	25,1	38,4
Duński	17,0	31,8	Duński	16,3	28,5	Zwycięzca	25,0	37,4
Probsztejski	16,6	30,3	Teodozja	16,1	33,2	Duppawski	24,0	40,0
Heinego	15,8	27,6	Ligowo	15,7	29,1	Teodozja	24,9	44,1
Szatiłowski	14,9	28,7	Marczak	15,3	28,3	Złoty Deszcz	24,5	38,0
Węgierski	13,7	28,1	Szatiłowski	15,2	27,6			
Kanadyjski	12,0	24,7	Probsztejski	14,1	28,5			

Przeciętne plony za okres 1922-3-4-5-6 r.			Przeciętne plony za dwa lata 1927 i 1928 r.		
Odmiana	z ha w q		Odmiana	z ha w q	
	ziarna	słomy		ziarna	słomy
Żółty Lochowa	21,3	39,4	Gwiazda (Sternhavre) ze Svalöf	27,4	40,4
Sobieszyński (późniejszy)	**20,9**	**35,8**	**Sobieszyński 4/II wcześniejszy**	**27,0**	**40,6**
Sobieszyński 4/II (wcześniejszy)	20,0	37,7	Ligowo (Ligovohavre) ze Svalöf	26,3	40,3
Zwycięzca ze Svalöf	19,4	38,3	Żółty Lochowa	26,1	39,0
Złoty Deszcz ze Svalöf	18,7	37,4	Sobieszyński późniejszy	25,8	40,1
Teodozja z Łęk	18,4	47,0	Złoty Deszcz (Guldregnhavre) ze Svalöf	24,5	41,0
			Zwycięzca (Segerhavre) ze Svalöf	24,0	42,6
			Królewski (Kungshavre) ze Svalöf	22,9	45,9
			Teodozja z Łęk	22,8	55,1
			Puławski 21	21,4	49,5

Tablica 3.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1927 r. na polu doświadczalnem w Dźwierznie, Pomorskiej Izby Rolniczej.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Sobieszyński	**41,9**	**52,2**
Goldkorn P. S. G.	40,8	58,2
Silber Ligowo P. S. G.	38,4	59,2
Żółty Pfluga	38,0	56,6
Wiktorja P. S. G.	36,8	60,5
Findling Bensinga	36,6	62,6
Złoty Deszcz	36,4	59,2
Tatrzański	35,6	58,8
Kanarek Mikulicki	35,6	58,8
Duppawski	35,2	62,3
Petkus Lochowa	35,2	56,9
Najwcześn. Niemierczański	33,1	47,1
Gelbstern P. S. G.	32,1	52,1

Tablica 4.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1927 r. Maj. Dobrojewo, pow. Szamotuły, woj. Poznańskie, wł. Fr. hr. Kwilecki.

Gleba: piaszczysto - gliniasta, podglebie gliniaste. Przedplon ziemniaki.

Nazwa odmiany	Plon ziarna z ha w q
Złoty Deszcz Svalöfski	38,00
Sobieszyński	**37,06**
Wzorzec — odmiana miejscowa	36,84
Złoty Deszcz II Svalöfski	36,26
Gwiazda Svalöfski	35,90
Petkus żółty Lochowa	35,60
Koronowy Svalöfski	35,26
Silber-Ligowo P.N.H.N.	35,20
Żółty Pfluga	34,90
Ligowo II Svalöfski	32,96
Królewski Svalöfski	32,80
01272 Svalöfski	32,66
Goldkorn P.N.H.N.	31,86
Zwycięzca Svalöfski	31,56
Teodozja	31,36
Tatrzański	30,66
Orion II Svalöfski	30,56
Biały Odal Svalöfski	30,46

Tablica 5.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1927 r. Folw. Dolne Ordynacji Przeworskiej, pow. Przeworsk, woj. Lwowskie. Gleba löss, próchniczny, podglebie löss przepuszczalny. Przedplon — buraki cukrowe.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Gwiazda oryg. Svalöfski	20,88	36,17
Sobieszyński oryg.	**19,45**	**32,50**
Goldkorn oryg.	19,17	40,00
Kanarek oryg.	19,08	41,00
Ligowo II oryg. Svalöfski	18,88	35,50
Złoty Deszcz oryg. Svalöfski	18,50	47,16
Findling oryg.	18,38	40,50
Petkus Lochowa oryg.	18,28	37,00
Królewski oryg. Svalöfski	17,72	35,83
Zwycięzca oryg. „	17,25	34,33
Wzorzec—miejsc. Złoty Deszcz	15,57	37,83
Najwcześniejszy Niemierczański	14,22	30,50
Ligowo II oryg. Svalöfski	12,22	31,17
Tatrzański	11,20	36,50
Puławski	11,12	30,00
Gelbstern	9,50	36,33
Chłopski	8,95	29,67
Teodozja	7,83	37,50

Tablica 6.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1927 r. Majątek Chwaliszewo, pow. Szubin, woj. Poznańskie, wł. M. Szulczewski. Gleba: glinka piaszczysta, podglebie gliniaste. Przedplon buraki cukrowe.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Sobieszyński	**28,78**	**48,11**
Ligowo II Svalöfski	28,75	49,16
01272 Svalöfski	28,56	46,45
Petkus Żóły Lochowa	28,33	52,50
Koronowy Svalöfski	28,11	56,86
Królewski „	27,91	50,00
Żółty Pfluga	27,70	50,20
Biały Odal Svalöfski	27,70	50,20
Złoty Deszcz II Svalöfski	26,86	45,20
Tatrzański	26,86	35,53
Gwiazda Svalöfski	26,66	54,16
Złoty Deszcz Svalöfski	26,03	55,12
Zwycięzca Svalöfski	25,61	46,45
Teodozja	24,78	45,20
Orion II Svalöfski	21,25	42,50

Tablica 7.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1926 r. Pole doświadczalne Zakładu Uprawy Roli i Roślin Uniw. Poznańskiego, Poznań—Sołacz. Gleba—lekki szczerk. Wzorzec—Zwycięzca dalszy odsiew.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Biały Odal oryg. Svalöfski	27,75	43,28
Koronowy oryg. Svalöfski	27,44	47,31
Sobieszyński oryg.	**27,12**	**47,50**
Zwycięzca oryg. Svalöfski	27,12	45,44
Królewski oryg. Svalöfski	25,87	44,37
Ligowo II oryg. Svalöfski	25,66	42,22
Złoty Deszcz oryg. Svalöfski	25,19	45,37
Wzorzec	25,75	42,40
Duppawski oryg. Stiegler'a	25,69	43,71
Echo oryg. Weibulla	24,81	42,12
Kanarek oryg. Mikulicki	24,70	41,28
Najwcześniej. Niemierczań. oryg.	22,25	33,40
Teodozja oryg.	22,03	47,00

Tablica 8.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1926 r. Maj. Gola, pow. Gostyń, woj. Poznańskie; własn. p. Edwarda Potworowskiego (Pole dośw. Polsko—Szwedzkiej Hodowli Nasion Svalöf). Przedplon pszenica. Gleba piaszczysto—gliniasta, drenowana. Wzorzec—Zwycięzca dalszy odsiew.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Engelbrekts oryg. Svalöfski	36,45	55,67
Sobieszyński oryg.	**35,45**	**45,50**
Korona oryg. Svalöfski	34,45	51,50
Zwycięzca oryg. Svalöfski	34,37	51,20
Złoty Deszcz oryg. Svalöfski	34,37	57,25
Ligowo II " "	32,82	46,87
Dzwonkowaty III " "	32,50	61,05
Biały Odal " "	32,22	52,25
Złotoziarnk. (Goldkorn) oryg. P.S.G.	31,30	56,25
Wzorzec	30,88	48,18
Kanarek oryg. Mikulicki	30,37	48,87
Najwcześniejszy Niemierczań. oryg.	29,55	43,12
Królewski oryg. Svalöfski	29,17	51,87
Żółty oryg. Lochowa	27,87	45,12
Orion oryg. Svalöfski	27,70	43,37
Czarny Olbrzym oryg. Svalöfski	27,20	60,25
Duppawski oryg. Stieglera	26,75	50,02
Teodozja oryg.	25,75	56,12
Tatrzański oryg.	24,62	47,60

Tablica 9.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1922 r. Maj. Przeworsk folw. Dolne, pow. Przeworski, woj. Lwowskie. Stacja hodowli roślin Sp. Akc. „Udycz". Gleba — löss, dość zasobny w próchnicę, podglebie i podłoże przepuszczalne, przedplon fasola.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Zwycięzca Svalöfski	29,31	34,69
Złoty Deszcz Svalöfski	28,40	29,88
Sobieszyński	**28,14**	**33,65**
Wzorzec	27,56	35,93
Kazimierski	25,63	39,75
Kanarek Mikulicki	24,91	34,40
Duppawski	24,61	38,16
Tatrzański	23,87	32,90
Kanar	23,43	26,97
Jagiełło	21,34	35,81
Teodozja № 3	18,85	38,14
Teodozja № 4	16,69	29,53

Tablica 10.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1922 r. Maj. Szczeglin, pow. Stopnicki, woj. Kieleckie. Stacja hodowli roślin Sp. Akc. „Granum". Gleba— löss głęboki, przedplon żyto.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Sobieszyński	**22,22**	**27,17**
Zwycięzca Svalöfski	21,79	26,34
Kanarek Mikulicki	21,00	28,75
Złoty Deszcz Svalöfski	20,41	28,48
Duppawski	19,89	26,19
Wzorzec	19,25	23,97
Teodozja	18,92	32,35
Tatrzański	18,37	26,62
Jagiełło	18,05	26,75
Kanar	16,15	22,95
Kazimierski	16,06	25,49

Tablica 62 a.

Owies Sobieszyński w doświadczeniach belgijskich

(w Gembloux 1929 r.) Gazeta Rolnicza Nr. 21 1930 r.

ODMIANA	Plon z ha w q	Plon w % wzorca
Sobieszyński	53.55	111.7
Milton 37 A	50.14	104.0
Duppauski St.	49.23	102.6
Żółty Lochowa	49.10	102.4
Prelific z Ottawy	48.58	101.3
Triumf 21 B.	48.48	101.3
Zwycięzca Wzorzec	47.94	100.0
Triumf 2115	47.55	99.0
Żółty Kirschego	47.17	98.0
Biały Dippego	45.78	95.0
Złoty Deszcz	44.64	93.0
Zwycięzca 11.7	44.57	92.9
Gepher 950	44.05	91.8

Tablica 62 b.

Wyniki doświadczeń z odmianami owsów

przeprowadzonych w 1930 r. przez Państwową Stację Doświadczalną Gospodarstwa Wiejskiego w Tikkuriła w Finlandji.

ODMIANA	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
or. Sobieszyński	31.06	32.86
or. t. v. Lochows Gelbhaf. . . .	30.51	39.41
or. Lischower Fruhhaf.	26.67	37.32
Nr. 27 Suomal-unkarit	25.15	32.71
Nr. 3 „ „	24.98	29.15
Nr. 196 „ „	23.92	30.21
Kultasade	20.24	18.92

Tablica 11.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1922 r. Maj. Dzików, folw. Wymysłów, pow. Tarnobrzeski, woj Lwowskie. Zarząd dóbr Zdzisława hr. Tarnowskiego. Gleba piaszczysto-gliniasta, drenowana. Okopowe jako przedplon.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Zwycięzca Svalöfski	16,93	21,25
Złoty Deszcz Svalöfski	15,52	17,60
Sobieszyński	**14,77**	**20,92**
Wzorzec Ligowo odsiew	14,61	25,73
Duppawski	14,44	20,09
Tatrzański	13,78	17,43
Teodozja	13,36	24,82
Kazimierski	11,95	18,09
Kanar	9,63	12,62

Tablica 12.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1922 r. Maj. Kwasów, pow. Stopnicki, woj. Kieleckie. Stacja hodowli roślin Sp. Akc. „Udycz". Gleba—löss, na podglebiu lössowem. Przedplon ziemniaki.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Sobieszyński	**20,23**	**41,41**
Zwycięzca Svalöfski	19,35	39,71
Złoty Deszcz Svalöfski	18,93	45,78
Teodozja № 3	18,11	53,12
Jagiełło	17,58	45,13
Duppawski	17,13	44,01
Kanarek Mikulicki	16,71	41,71
Tatrzański	16,55	36,17
Kazimierski	16,18	39,86
Niemierczański	14,48	31,43
Wzorzec (Kanar)	14,25	39,41

Tablica 13.

Wyniki doświadczenia z odmianami owsa w 1922 r. Maj. Skórnice, pow. Konecki, woj. Kieleckie, właśc. Wł. Kotarski. Gleba lekki szczerk z zasobem próchnicy, podglebie gliniaste. Przedplon ziemniaki na oborniku.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Zwycięzca Svalöfski	16,41	35,57
Sobieszyński	**14,66**	**30,57**
Wzorzec (miejsc.)	14,19	31,51
Kanarek Mikulicki	12,96	30,89
Złoty Deszcz Svalöfski	12,48	27.45
Tatrzański	12,01	28,39
Jagiełło	10,14	29,33
Duppawski	8,58	34,63
Teodozja	8,26	42,74
Kazimierski	7,64	29,64

Tablica 15.

Wyniki doświadczeń z odmianami pszenic w 1925-26 r. (w cyfrach względnych ustosunkowanych bądź do wzorca, bądź odmiany o najniższym plonie, przyjętych za 100) wykonane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą.

Pałczyn, pow. Września.

Wysokolitewka Sobieszyńska	**134,0**
Wiktorja Hildebranda	121,4
Stieglera 22	118,4
S2 S. W. H. N.	112,2
ks. Hatzfeld Hildebranda	111,2
Dańkowska Selekcyjna	106,6
„ Graniatka	105,1
„ Idealna	104,6
Wzorzec	100,0

Tablica 14.

Wyniki doświadczenia z odmianami pszenic w 1926 r. w Zakładzie oświadczalnym Poświętne.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Wysokolitewka Sobieszyńska	**25,8**	**61,0**
Dańkowska Selekcyjna	24,5	64,9
Biały Krzyż	24,5	63,7
Wysokolitewka Ołtarzewska	24,4	66,6
Graniatka Dańkowska	23,4	55,4
Barbarossa	23,0	57,8
Idealna	22,9	67,4
Hanka	22,3	57,5
Sandomierka 2	22,3	57,5
Ostka Grubokłosa	21,9	49,3
Sandomierka 3	20,6	61,4
Sobieszyńska 44	20,6	63,6
Halina	20,4	63,5
Udyczanka	19,8	40,9
Sveaweizen	19,2	54,9
Kronenweizen	18,7	64,0
Sonnenweizen	18,4	65,0
Panzerweizen	18,0	57,0
Wysokolitewka Puławska	17,3	56,9
Stieglera	17,2	60,6
Hors Concours	16,2	52,6
Dickkopf Pomorski	12,5	63,6

Tablica 16.

Wyniki doświadczeń z odmianami pszenic w r. 1925-26 (w cyfrach względnych ustosunkowanych bądź do wzorca, bądź odmiany o najniższym plonie, przyjętych za 100) wykonane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą.

Ferma Szkoły roln. Chodzież.

Wysokolitewka Sobieszyńska	**126,3**
Dańkowska Graniatka	124,3
Stieglera 22	121,9
Dańkowska Idealna	121,7
S2 S.W H.N.	120,5
Dańkowska Selekcyjna	111,3
Wiktorja Hildebranda	101,9
ks. Hatzfeld Hildebranda	100,0

Tablica 17.

Wyniki doświadczeń z odmianami pszenic w 1925-26 r. (w cyfrach względnych ustosunkowanych bądź do wzorca, bądź odmiany o najniższym plonie, przyjętych za 100) wykonane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą.

Wronów, pow. Koźmin.

Wysokolitewka Sobieszyńska	**119,7**
Dańkowska Graniatka	113,5
Wiktorja Hildebranda	113,5
Dańkowska Idealna	106,1
S2 S.W.H.N.	104,9
Dańkowska Selekcyjna	103,7
Stieglera 22	102,5
ks. Hatzfeld Hildebranda	100,0

Tablica 18.

Wyniki doświadczeń z odmianami pszenic w 1925-26 r. (w cyfrach względnych ustosunkowanych bądź do wzorca, bądź odmiany o najniższym plonie, przyjętych za 100) wykonane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą.

Niepart, pow. Gostyń.

Wiktorja Hildebranda	110,9
Wysokolitewka Sobieszyńska	**108,0**
ks. Hatzfeld Hildebranda	105,8
Stieglera 22	98,8
Dańkowska Selekcyjna	98,3
„ Idealna	98,3
S_2 S.W.H.N.	96,0
Dańkowska Graniatka	93,0
Wzorzec	100,0

Tablica 19.

Wyniki doświadczeń z odmianami pszenic w 1925-26 r. (w cyfrach względnych ustosunkowanych bądź do wzorca, bądź odmiany o najniższym plonie, przyjętych za 100) wykonane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą.

Pomiątkowo, pow. Poznań.

Dańkowska Idealna	121,4
„ Selekcyjna	118,6
Wysokolitewka Sobieszyńska	**113,2**
Dańkowska Graniatka	112,2
S2 S.W.H.N.	112,2
Stieglera 22	109,1
Wiktorja Hildebranda	106,2
ks. Hatzfeld Hildebranda	98,5
Wzorzec	100,0

Tablica 20.
Wyniki doświadczeń z odmianami żyta na Stacji Doświadczalnej w Zemborzycach w 1927 r.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Petkus Lochowa	26,0	71,3
Sobieszyńskie	**26,0**	**64,8**
Puławskie wczesne	25,5	84,3
Kazimierskie	24,5	66,3
Bez rdzy Zielińskiego	23,5	73,8
Wangenheim	23,3	63,5
Wierzbieńskie	23,0	69,5
Mikulickie	22,7	68,9
Dańkowskie	22,0	70,0
Ołtarzewskie	21,5	69,5
Kawęczyńskie	20,2	67,3

Tablica 22.
Przeciętne plony odmian żyta za 6-lecie (1923 — 1928 r.) na Stacji Doświadczalnej w Sobieszynie.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Puławskie	32,7	74,9
Wierzbieńskie	31,3	74,7
Ołtarzewskie	30,4	71,4
Sobieszyńskie	**30,3**	**77,0**
Dańkowskie	30,1	68,2
Petkus Lochowa	30,0	69,8
Kawęczyńskie	28,7	71,6

Tablica 21.
Wyniki doświadczeń z odmianami żyta w Poświętnem w 1926 r.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Puławskie wczesne	23,6	62,9
Zeelandzkie Hildebranda	21,0	58,8
Sobieszyńskie	**20,2**	**63,8**
Petkus z Kotowiecka	20,2	66,2
„ „ Książnicy	19,8	60,8
Freih. v. Wangenheim	19,5	62,6
Petkus Lochowa	19,0	54,1
Wierzbieńskie hod. Poświętnego	18,8	67,4
Petkus Granum	18,3	54,2
Mikulickie	17,8	64,8
Wierzbieńskie I ods.	15,7	55,1
„ oryg.	14,5	54,6
Dańkowskie	13,0	54,5
Ołtarzewskie	11,6	53,2
Kazimierskie	10,8	52,9

Tablica 23.
Przeciętne plony odmian żyta z sześcioletnich (1921-22 — 1926-27) doświadczeń w Łagiewnikach w Poznańskiem.

Nazwa odmiany	Średnia z ha w q
	ziarna
Sobieszyńskie	**27,13**
Petkus	26,68
Dańkowskie	26,35
Wierzbieńskie	25,71
Zeelandzkie	24,73

Tablica 24.

Wyniki doświadczeń z odmianami żyta na Stacji Doświadczalnej w Kisielnicy w 1925 r.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Puławskie	28,1	67,4
Mikulickie wczesne	27,3	64,6
Sobieszyńskie	**27,1**	**69,6**
Petkus Granum	25,8	63,0
Wierzbieńskie	25,2	70,2
Miejscowe (dalszy odsiew Petkusa)	24,9	62,4
Petkus Lochowa	24,5	66,0
Dańkowskie Selekc.	24,5	64,5
Ołtarzewskie	23,5	65,2
Kazimierskie	22,2	66,0

Tablica 25.

Wyniki doświadczeń z odmianami żyta w Starym Brześciu w 1926 r.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Petkus Książnicki	30,3	69,3
Puławskie wczesne	29,8	62,3
Włoszanowskie	29,3	66,3
Sobieszyńskie	**28,8**	**74,0**
Petkus Lochowa	28,2	70,6
Zeelandzkie	27,2	71,6
Mikulickie	26,8	62,3
Z Gola 44 A	25,3	68,5
Wierzbieńskie	24,0	57;0
Ołtarzewskie	24,0	56,8
Dańkowskie	23,0	64,1
Kazimierskie	18.8	60,5

Tablica 26.

Wyniki doświadczeń z odmianami żyta na Stacji Doświadczalnej w Błoniu w 1925 r.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Puławskie	28,1	67,4
Mikulickie	27,3	64,6
Sobieszyńskie	**27,1**	**69,6**
Granum	25,8	63,0
Wierzbieńskie	25,2	70,2
Petkus Lochowa	24,5	66,0
Dańkowskie	24,5	64,5
Ołtarzewskie	23,5	65,2
Kazimierskie	22,2	66,0

Tablica 27.

Wyniki doświadczeń z odmianami żyta na Stacji Doświadczalnej w Kutnie w 1925 r.

Nazwa odmiany	Plon z ha w q	
	ziarna	słomy
Zeelandzkie Hildebranda	24,0	47,5
Dańkowskie Selekcyjne	23,8	45,1
Petkus 3-ci odsiew własny	22,9	44,6
Sobieszyńskie	**22,5**	**55,5**
Petkus Granum z Łyszk.	21,8	39,2
Wierzbieńskie	21,2	46,2
Puławskie wczesne	21,0	56,5
Ołtarzewskie	21,0	44,2
Petkus z Kotowiecka	20,5	38,5
Kazimierskie „Selecta“	19,9	41,7
Wośnickie	19,0	40,5
Mikulickie wczesne	17,0	51,0

KOPJA

Zarząd Dóbr
Rogera Hr. Raczyńskiego
w Rogalinie
Poczta Świątniki n/Wartą
Telefon 1.

Rogalin, dnia 4 maja 1927.

Do Stacji Doświadczalnej Rolniczej
w Sobieszynie

W załączeniu przesyłamy dwie umowy plantacyjne podpisane. Jęczmień 4 rzędowy zasiano w Rogalinie, jęczmień 2 rzędowy w Jeżewie.

Do punktu piątego zrobiliśmy dopisek, który mamy nadzieję odpowiada intencjom WPanów. W razie pobrania pieniędzy za te 10% inaczej tego pojąć nie można, gdyż liczyć się trzeba z tem, że jęczmień jako niezaprowadzony tutaj nie będzie rozsprzedany jako siewny.

Co do zeszłorocznych elit WPanów owsa Sobieszyńskiego, który zasiano w Jeżewie na glebie lekkiej (piaszczystej z małą przymieszką gliny), donosimy dla informacji, że wydał 38 q z hektara przy nawożeniu następującem: przedplonem ziemniaki na oborniku, nawóz sztuczny na wiosnę 1926 na 1 ha 200 kg. soli potasowej 30%, 250 kg. superfosfatu 16%, 120 kg. siarczanu amonowego 21%.

Zasiew uskuteczniony był w rządkach po 20 cm. dwa razy ręcznie obdziabany. Z sprzętu byliśmy bardzo zadowoleni, lecz mimo dostatecznej reklamy prawie nic nie rozsprzedano do siewu, ponieważ owies WPanów zamało jest znany, w czem zaważa brak reklamy ze strony WPanów, a jeżeli owies jest tak wydajny zasługuje na rozpowszechnienie. Tutaj idą najlepiej hodowle svalöfskie, pomimo że są więcej wymagające i mniej plenne.

Z poważaniem
Zarząd Dóbr
Hr. Raczyńskiego
w Rogalinie
K. Mann

Za zgodność z oryginałem
Zarząd Dóbr Sobieszyn
p. Ryki.
Kasjer Z. Trzciński

Załączone wreszcie dwa listy z majątków: Rogalin — R. hr. Raczyńskiego i Przybrody — woj. Poznańskie wskazują nam, że owies Sobieszyński w warunkach wysokiej kultury gleby i intensywnego nawożenia daje wysokie plony.

KOPJA

Maj. PRZYBRODA
pow. POZNAŃSKI
Stacja kol. Przybroda
Poczta i telefon
Rokietnica 8.
P. K. O. nr. 205002

Przybroda dn. 6 lutego 1928.

Szanowny Zarząd
Dóbr Sobieszyn
p. Ryki

Równą pocztą wysyłam próbkę owsa Sobieszyńskiego — odsiew oryginalny — do łaskawej analizy, a dla porównania kilową próbkę tegoż owsa I odsiewu. Ziarno oryginalne wypadło słabiej, bo późno otrzymałem „elitę" i wysiew stosunkowo był opóźniony, co się wskutek nadmiaru wilgoci i na jakości i wydajności ziarna odbiło. Owies oryginalny wydał z ha 32 q, natomiast I odsiew wczas zasiany rekordowy sprzęt z ha 41,7 q. Jeżeli WPanowie są z wyprodukowanego ziarna na miejscu zadowoleni — proszę ew. zapotrzebowania z Pomorza i Poznańskiego przezemnie załatwiać. Byłoby mojem pragnieniem, by owies Sobieszyński powoli wypierał odmiany niemieckie, a z odmianami Svalöfskiemi może zdrowo konkurować.

Co do naszej przyszłej współpracy pragnąłbym się dowiedzieć, czy WPanowie mają zamiar na terenie Poznańskiego więcej rozmnażalni założyć? Proszę w tej kwestyi o wczesną odpowiedź, a zarazem ile „elit" mogę otrzymać.

z poważaniem
podpisano Fenrych

Zgodnie z oryginałem S. Białokoz.

4/IV 1929 r.